NN 106/2018 (30.11.2018.), Zakon o trošarinama

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O TROŠARINAMA

Proglašavam Zakon o trošarinama, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 21. studenoga 2018.

Klasa: 011-01/18-01/135
Urbroj: 71-06-01/1-18-2
Zagreb, 26. studenoga 2018.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON O TROŠARINAMA

DIO PRVI
TEMELJNE ODREDBE

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona i pripadnost prihoda

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje sustav oporezivanja trošarinama.

(2) Zaštita i ostvarenje fiskalnih interesa u području trošarinskog oporezivanja od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku.

(3) Trošarine su porezi i prihod su državnog proračuna Republike Hrvatske.

Preuzimanje akata Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općem sustavu trošarina i koja ukida Direktivu 92/12/EEZ (SL L 9, 14. 1. 2009., str. 12.), kako je zadnje izmijenjena Direktivom Vijeća 2013/61/EU od 17. prosinca 2013. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ i 2008/118/EZ u pogledu najudaljenijih francuskih regija, a posebno prekomorske zemlje Mayotte (SL L 353, 28. 12. 2013., str. 5.)

– Direktiva Vijeća 92/83/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na alkohol i alkoholna pića (SL L 316, 31. 10. 1992., str. 21.)

– Direktiva Vijeća 92/84/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju stopa trošarina na alkohol i alkoholna pića (SL L 316, 31. 10. 1992., str. 29.)

– Direktiva Vijeća 95/60/EZ od 27. studenoga 1995. o fiskalnom označavanju plinskog ulja i kerozina (SL L 291, 6. 12. 1995., str. 46.)

– Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju okvira Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31. 10. 2003., str. 51.), izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2004/74/EZ kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 2003/96/EZ s obzirom na mogućnost da neke države članice primijene privremena izuzeća ili snižene razine oporezivanja za energetske proizvode i električnu energiju (SL L 157, 30. 4. 2004., str. 87.) i Direktivom Vijeća 2004/75/EZ od 29. travnja 2004. kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/96/EZ s obzirom na mogućnost da Cipar primijeni privremena izuzeća ili smanjenja razine oporezivanja energenata i električne energije (SL L 157, 30. 4. 2004., str. 100.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2003/96/EZ)

– Direktiva Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje vrijede za prerađeni duhan (Kodificirani tekst) (SL L 176, 5. 7. 2011., str. 24.).

Područje primjene

Članak 3.

(1) Područje Republike Hrvatske je teritorij pod suverenitetom Republike Hrvatske sukladno Ustavu Republike Hrvatske.

(2) Država članica i teritorij države članice znači teritorij svake države članice Europske unije na koji se primjenjuje Ugovor o Europskoj uniji s iznimkom trećih teritorija.

(3) Europska unija i teritorij Unije znači teritorij država članica iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Treća država znači bilo koju državu ili teritorij na koji se Ugovor o Europskoj uniji ne primjenjuje.

(5) Treći teritoriji su:

– teritoriji koji su dio carinskog područja Unije: Kanarski otoci, francuska područja navedena u članku 349. i članku 355. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Alandski otoci i Kanalski otoci

– teritoriji koji nisu dio carinskog područja Unije: otok Helgoland, područje Büsingen, Ceuta, Melilla, Livigno, Campione d'Italia i talijanski dio Luganskog jezera, i

– planina Atos.

(6) Prema ovom se Zakonu kretanje trošarinskih proizvoda:

– u Kneževinu Monako ili iz nje smatra kretanjem u Francusku Republiku odnosno iz nje

– u suverene zone Ujedinjene Kraljevine Akrotiri i Dhekeliju ili iz njih smatra kretanjem na Cipar ili s njega

– u Jungholz i Mittelberg (Kleines Walsertal) ili iz njih smatra kretanjem u Saveznu Republiku Njemačku odnosno iz nje

– u San Marino ili iz njega smatra kretanjem u Talijansku Republiku odnosno iz nje

– na otok Man ili s njega smatra kretanjem u Ujedinjenu Kraljevinu odnosno iz nje.

Definicije

Članak 4.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1. *trošarinski proizvodi* su: alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine, energenti i električna energija

2. *trošarinsko odobrenje* je odobrenje koje izdaje nadležno tijelo države članice pravnoj ili fizičkoj osobi da može u okviru obavljanja svoje registrirane djelatnosti u trošarinskom skladištu primati, proizvoditi, prerađivati (obrađivati), skladištiti, izvoditi druge radnje s trošarinskim proizvodima i otpremati trošarinske proizvode u sustavu odgode plaćanja trošarine

3. *trošarinsko skladište* je mjesto odobreno od nadležnog tijela države članice u kojoj se trošarinsko skladište nalazi, vidno označeno i fizički odijeljeno ili ograđeno od drugih površina ili prostora, gdje ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta prima, proizvodi, prerađuje (obrađuje), skladišti, izvodi druge radnje s trošarinskim proizvodima i iz kojeg otprema trošarinske proizvode u sustavu odgode plaćanja trošarine

4. *ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta* je pravna ili fizička osoba koja je dobila trošarinsko odobrenje od nadležnog tijela države članice da u okviru obavljanja svoje registrirane djelatnosti u trošarinskom skladištu može primati, proizvoditi, prerađivati (obrađivati), skladištiti, izvoditi druge radnje s trošarinskim proizvodima i otpremati trošarinske proizvode u sustavu odgode plaćanja trošarine

5. *registrirani primatelj* je pravna ili fizička osoba koja ima odobrenje nadležnog tijela države članice odredišta da u okviru svoje registrirane djelatnosti i pod uvjetima koje određuje ovaj Zakon prima trošarinske proizvode od osoba iz druge države članice u sustavu odgode plaćanja trošarine

6. *registrirani pošiljatelj* je pravna ili fizička osoba koja ima odobrenje nadležnog tijela države članice uvoza da u okviru svoje registrirane djelatnosti i pod uvjetima koje određuje ovaj Zakon samo otprema trošarinske proizvode u sustavu odgode plaćanja trošarine nakon njihova puštanja u slobodan promet prema članku 201. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. 10. 2013., str. 1; Ispravak SL L 287, 29. 10. 2013., str. 90 i Ispravak SL L 70, 14. 3. 2015., str. 64.; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 952/2013)

7. *oslobođeni korisnik trošarinskih proizvoda* je pravna ili fizička osoba koja je dobila odobrenje nadležnog carinskog ureda da može u okviru svoje registrirane djelatnosti za namjene iz članka 68. stavka 1. točaka 4. – 12. i članka 105. stavaka 1. i 8. ovoga Zakona nabavljati trošarinske proizvode bez plaćanja trošarine (u daljnjem tekstu: oslobođeni korisnik)

8. *pogon oslobođenog korisnika* je prostor ili površina u kojem su smješteni trošarinski proizvodi koje je oslobođeni korisnik nabavio za potrebe svoje registrirane djelatnosti bez plaćanja trošarine

9. *uvoznik* je carinski dužnik određen prema carinskim propisima

10. *posebni postupci* su bilo koji od posebnih postupaka propisanih Uredbom (EU) br. 952/2013, osim uporabe u posebne svrhe iz članka 210. stavka 1. točke c) te Uredbe

11. *privremeni smještaj* je situacija u kojoj je roba koja nije roba Unije privremeno smještena pod carinski nadzor u razdoblju između podnošenja carini i stavljanu u carinski postupak ili ponovni izvoz

12. *uvoz proizvoda* je postupak puštanja u slobodan promet iz Uredbe (EU) br. 952/2013

13. *unos proizvoda* je svaki unos u Republiku Hrvatsku s teritorija druge države članice Europske unije (u daljnjem tekstu: druge države članice), osim s trećih teritorija

14. *sustav odgode plaćanja trošarine* je porezni sustav koji se primjenjuje na primanje, proizvodnju, preradu (obradu), skladištenje, izvođenje drugih radnji s trošarinskim proizvodima i otpremanje trošarinskih proizvoda u kojem je obveza plaćanja trošarine odgođena, a koji nisu obuhvaćeni privremenim smještajem ili nekim od posebnih postupaka

15. *puštanje u potrošnju* znači:

– otpuštanje trošarinskih proizvoda, uključujući i nezakonito otpuštanje, iz sustava odgode plaćanja trošarine

– držanje trošarinskih proizvoda izvan sustava odgode plaćanja trošarine za koje trošarina nije obračunana sukladno odredbama ovoga Zakona

– proizvodnju trošarinskih proizvoda, uključujući i nezakonitu proizvodnju, izvan sustava odgode plaćanja trošarine

– uvoz trošarinskih proizvoda, uključujući i nezakoniti uvoz, osim ako se ti proizvodi odmah nakon uvoza stavljaju u sustav odgode plaćanja trošarine

16. *Carinska uprava* je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija odgovorna za primjenu carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih propisa koji su joj stavljeni u nadležnost

17. *Središnji ured* je ustrojstvena jedinica Carinske uprave odgovorna za zakonitu, učinkovitu i ujednačenu primjenu carinskih, trošarinskih i drugih propisa koji su joj stavljeni u nadležnost

18. *carinski ured* je ustrojstvena jedinica Carinske uprave u kojoj se obavljaju svi ili neki poslovi predviđeni carinskim, trošarinskim, poreznim i drugim propisima.

Predmet oporezivanja

Članak 5.

Predmet oporezivanja trošarinama su:

1. trošarinski proizvodi

2. duhanski proizvodi iz članka 94. ovoga Zakona

3. proizvodi na koje se primjenjuju posebne mjere nadzora prema odredbama ovoga Zakona.

POGLAVLJE II.
TROŠARINSKI OBVEZNIK I OBVEZNIK PLAĆANJA TROŠARINE

Članak 6.

(1) Trošarinskim obveznikom smatra se:

1. ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta, registrirani primatelj, povremeno registrirani primatelj i bilo koja osoba koja otpušta trošarinske proizvode ili osoba za čiji se račun otpuštaju trošarinski proizvodi iz sustava odgode plaćanja trošarine

2. uvoznik trošarinskih proizvoda

3. proizvođač trošarinskih proizvoda izvan sustava odgode

4. primatelj trošarinskih proizvoda već puštenih u potrošnju u drugoj državi članici, a koje drži u komercijalne svrhe na teritoriju Republike Hrvatske radi isporuke ili radi potrošnje. Obveznik plaćanja trošarine je i osoba koja isporučuje ili drži trošarinske proizvode radi isporuke

5. prodavatelj iz druge države članice odnosno njegov porezni zastupnik prilikom prodaje na daljinu ili primatelj trošarinskih proizvoda u Republici Hrvatskoj ako prodavatelj prije otpreme proizvoda nije nadležnom tijelu prijavio i podnio instrument osiguranja plaćanja trošarine sukladno odredbama ovoga Zakona

6. opskrbljivač električnom energijom ili prirodnim plinom kada isporuči krajnjem kupcu u Republici Hrvatskoj električnu energiju ili prirodni plin

7. opskrbljivač kada električnu energiju ili prirodni plin uvozi ili unosi za vlastitu potrošnju

8. proizvođač kada proizvedenu električnu energiju koristi za vlastitu potrošnju

9. proizvođač plina kada proizvedeni plin koristi za vlastitu potrošnju

10. isporučitelj kada isporuči kruta goriva (kameni i mrki ugljen i koks) krajnjem potrošaču u Republici Hrvatskoj odnosno kada kruta goriva koristi za vlastitu potrošnju

11. krajnji potrošač kada uvozi ili unosi kruta goriva za vlastitu potrošnju

12. osoba koja duhanske proizvode iz članka 94. ovoga Zakona pušta u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Osim osoba iz stavka 1. ovoga članka, obveznik plaćanja trošarine je:

1. osoba koja drži trošarinske proizvode izvan sustava odgode plaćanja trošarine kod kojih trošarina nije plaćena sukladno odredbama ovoga Zakona ili bilo koja druga osoba koja je uključena u držanje tih proizvoda

2. osoba koja pušta u potrošnju trošarinske proizvode u slučajevima iz članka 11. ovoga Zakona

3. oslobođeni korisnik kada otprema ili koristi trošarinske proizvode u svrhe za koje nije dobio odobrenje

4. svaka osoba koja nezakonito postupa u primjeni ovoga Zakona, kao i osoba koja sudjeluje u nezakonitom postupanju a znala je ili je prema okolnostima slučaja morala znati da je takvo postupanje nezakonito

5. u slučaju nepravilnosti koje su se dogodile tijekom kretanja, a zbog kojih treba obračunati trošarinu, svaka osoba koja je u skladu s ovim Zakonom jamčila plaćanje trošarine.

(3) U smislu stavka 1. točke 4. ovoga članka držanjem u komercijalne svrhe smatra se držanje trošarinskih proizvoda od strane osobe koja nije fizička osoba ili od strane fizičke osobe koja ih ne drži za vlastitu uporabu niti ih prevozi sama.

(4) U smislu stavka 1. točaka 6. – 9. ovoga članka opskrbljivač, krajnji kupac i proizvođač su osobe definirane posebnim propisima kojima se uređuje tržište električne energije i plina.

(5) U smislu stavka 1. točaka 10. i 11. ovoga članka:

1. isporučitelj je svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj koja obavlja registriranu djelatnost trgovine krutim gorivima i koja nabavlja kruta goriva bez plaćanja trošarine radi daljnje prodaje temeljem odobrenja nadležnog carinskog ureda za nabavu krutih goriva bez plaćanja trošarine

2. krajnji potrošač je svaka pravna ili fizička osoba koja nema odobrenje nadležnog carinskog ureda za nabavu krutih goriva bez plaćanja trošarine.

(6) Ako je više osoba odgovorno za plaćanje trošarine, za plaćanje odgovaraju solidarno.

POGLAVLJE III.
NASTANAK OBVEZE OBRAČUNAVANJA TROŠARINE

Obračun trošarine

Članak 7.

(1) Obveza obračunavanja trošarine nastaje puštanjem trošarinskih proizvoda u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, i to:

1. u trenutku otpuštanja trošarinskih proizvoda iz sustava odgode plaćanja trošarine, što podrazumijeva:

a) potrošnju trošarinskih proizvoda za vlastite potrebe unutar trošarinskog skladišta

b) otpremu trošarinskih proizvoda iz trošarinskog skladišta osobi koja nije ovlaštena primati trošarinske proizvode u sustavu odgode

c) kada registrirani primatelj primi trošarinske proizvode u sustavu odgode plaćanja trošarine, osim ako ima i status oslobođenog korisnika

d) zaprimanje trošarinskih proizvoda u mjesto direktne isporuke, osim ako prima ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta radi direktne isporuke u pogon oslobođenog korisnika

e) prekid kretanja

2. u trenutku proizvodnje gotovih proizvoda od strane proizvođača alkohola i alkoholnih pića izvan sustava odgode, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano

3. držanjem trošarinskih proizvoda izvan sustava odgode plaćanja trošarine za koje trošarina nije obračunana i plaćena sukladno odredbama ovoga Zakona

4. kada se utvrdi manjak ili gubitak trošarinskih proizvoda tijekom proizvodnje i/ili skladištenja u sustavu odgode plaćanja trošarine ili kada se tijekom kretanja u sustavu odgode plaćanja trošarine utvrdi gubitak ili manjak trošarinskih proizvoda koji se dogodio na teritoriju Republike Hrvatske ili koji je otkriven na teritoriju Republike Hrvatske, a za koji nije moguće utvrditi gdje se dogodio. Neće se smatrati puštanjem u potrošnju potpuno uništenje ili nepovratni gubitak trošarinskih proizvoda, osim krađe ili teške krađe, nastao za vrijeme odgode plaćanja trošarine:

a) za koji se dokaže da se može pripisati nepredviđenim slučajevima ili višoj sili odnosno da je neodvojivo povezan sa svojstvima proizvoda nastao tijekom proizvodnje, skladištenja i prijevoza trošarinskih proizvoda ili

b) koji je potvrđen od strane nadležnog tijela države članice.

U smislu ove točke proizvodi se smatraju potpuno uništenim ili nepovratno izgubljenim kada ih više nije moguće koristiti kao trošarinske proizvode.

5. u trenutku isporuke duhanskih prerađevina iz trošarinskog skladišta drugom ovlaštenom držatelju trošarinskog skladišta na teritoriju Republike Hrvatske, osim ovlaštenom držatelju trošarinskog skladišta koji vrši prodaju u izdvojenim prodajnim mjestima trošarinskih skladišta u zračnim lukama putnicima koji putuju u drugu državu članicu, u treću državu ili treći teritorij te ako se nadovezuje daljnji postupak u sustavu odgode plaćanja trošarine otpremom u drugu državu članicu odnosno do mjesta na kojem duhanske prerađevine napuštaju teritorij Europske unije

6. na dan prestanka važenja odobrenja koje je izdao nadležni carinski ured za poslovanje s trošarinskim proizvodima

7. pri uvozu trošarinskih proizvoda na teritorij Republike Hrvatske obveza obračunavanja trošarine nastaje danom nastanka carinskog duga u skladu s carinskim propisima o obračunu i naplati carinskog duga, osim kada je obračunavanje trošarine odgođeno sukladno ovom Zakonu.

(2) Obveza obračunavanja trošarine nastaje u trenutku kada primatelj u Republici Hrvatskoj radi obavljanja djelatnosti primi trošarinske proizvode puštene u potrošnju u drugoj državi članici, pri čemu se odgovarajuće primjenjuju odredbe stavka 1. točke 4. ovoga članka.

(3) Obveza obračunavanja trošarine nastaje u trenutku kada trošarinski proizvodi stignu na teritorij Republike Hrvatske prilikom prodaje na daljinu, pri čemu se odgovarajuće primjenjuju odredbe stavka 1. točke 4. ovoga članka.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje postupak i način dokazivanja gubitka ili manjka.

Obračun trošarine na električnu energiju i prirodni plin

Članak 8.

(1) Pri obračunu trošarine na električnu energiju ili prirodni plin prema izdanim računima iz stavka 3. ovoga članka trošarinska obveza nastaje za isporuke električne energije ili prirodnog plina istekom obračunskog razdoblja.

(2) Mjerenje/utvrđivanje isporučenih količina električne energije ili prirodnog plina obavljaju operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava te proizvođač putem redovito ovjeravanih brojila električne energije sukladno posebnim propisima ili proizvođač prirodnog plina sukladno posebnim propisima.

(3) Opskrbljivač električnom energijom ili prirodnim plinom obračunava trošarinu na električnu energiju ili prirodni plin prema izdanim računima za izvršene mjesečne isporuke u obračunskomu razdoblju temeljem podataka o stvarno isporučenim količinama električne energije ili prirodnog plina krajnjem kupcu.

(4) Opskrbljivač električnom energijom ili prirodnim plinom može obračunati trošarinu na temelju podataka operatora prijenosnog sustava ili operatora distribucijskog sustava o procijenjenim isporučenim mjesečnim količinama električne energije ili prirodnog plina krajnjem kupcu prema prosječnoj mjesečnoj potrošnji električne energije ili prirodnog plina tog kupca iz odgovarajućeg obračunskog razdoblja prethodne godine odnosno prema sporazumno utvrđenoj mjesečnoj potrošnji električne energije ili prirodnog plina s novim krajnjim kupcem. Opskrbljivač električnom energijom ili prirodnim plinom obvezan je najmanje jednom šestomjesečno izraditi konačan obračun trošarine za mjesece za koje je trošarina utvrđena prema procijenjenim mjesečnim količinama električne energije ili prirodnog plina, i to u mjesečnom obračunu trošarine za mjesec u kojem je utvrđena stvarno isporučena količina.

Obračun trošarine na kruta goriva

Članak 9.